

MEMÒRIA PRÀCTICUM
2020-2021

**CENTRE
EXCURSIONISTA DE
CATALUNYA**

ALUMNA: JÚLIA MOLINOS
NIUB: 18 111 111
TUTOR DE PRÀCTIQUES: ANNA RUBIÓ
TUTOR DEL CENTRE: BERENGUER VIDAL

SUMARI

1.	INTRODUCCIÓ.....	2
	ANÀLISI DE CONTEXT	3
2.	EL CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA.....	3
3.	ÀREA DOCUMENTAL	6
3.1.	Biblioteca	6
3.2.	Cartoteca	6
3.3.	Arxiu Històric (AHCEC)	7
3.4.	Arxiu fotogràfic (AFCEC)	7
4.	FONS	9
5.	USUARIS	11
6.	SERVEIS	12
7.	DIFUSIÓ	13
8.	UBICACIÓ I EDIFICI	15
9.	ORGANITZACIÓ DE L'EQUIP.....	16
9.1.	Personal Àrea Documental.....	17
10.	AVALUACIÓ	18
	PROPOSTES DE MILLORA	20
11.	CONCLUSIONS	22
12.	BIBLIOGRAFIA	23

1. INTRODUCCIÓ

A continuació presento la memòria de pràctiques curriculars obligatòries del Grau d'Informació i documentació realitzades durant el segon semestre del curs 2020-2021. He realitzat un total de 240 hores de treball al **Centre Excursionista de Catalunya**. Concretament a l'Arxiu Històric (120 hores) i Fotogràfic (100 hores) del centre. També he conegut però en menor profunditat la Biblioteca (20 hores). Per aquesta raó aquest treball se centra en més detall amb els dos Arxius. A causa de la pandèmia de la Covid-19, la majoria de treballadors feien teletreball, però jo he anat presencialment al centre la majoria dels dies.

Per aprofundir en aquest treball, he tingut en compte els seminaris implementats al llarg del curs, intercanvis d'experiències amb altres companys als seus centres de pràctiques i també les memòries del centre.

La memòria està formada per una anàlisi de context on mostro la història del centre i la seva importància en la societat catalana, a continuació aprofundeixo en l'àrea documental i totes les seves característiques comparant-les amb altres centres similars. Per últim, a partir de l'anàlisi, comentaré les febleses, amenaces, fortaleces i oportunitats de l'àrea documental i el centre, aquesta valoració em servirà per finalment presentar dues propostes de millora pel meu centre de pràctiques.

ANÀLISI DE CONTEXT

2. EL CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA

El CEC és una entitat esportiva i cultural, és considerada l'entitat pionera de l'excursionisme de l'Estat espanyol i compta avui dia amb aproximadament 4.500 socis i un total de 7 refugis. Està organitzat per comissions que duen a terme un ampli ventall d'activitats i sortides esportives i culturals. La seva missió és fomentar el desenvolupament i la pràctica continuada de l'activitat física i esportiva en el medi natural. Des de la seva fundació els objectius del centre han sigut conèixer el país en tots els seus aspectes (geogràfic, arquitectònic, històric, artístic, etc.), sempre a través de l'excursionisme.

Al llarg de tota la seva història, han estat membres de l'entitat personalitats tan rellevants de la cultura catalana com Àngel Guimerà, Pompeu Fabra, Jacint Verdaguer, Santiago Rusiñol, Marià Aguiló, Valentí Almirall, Antoni Gaudí, etc. Va ser fundat el 1876, com l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques per Josep Fiter i Inglés juntament amb uns amics que segons el seu reglament aprovat el 3 de desembre de 1876, la raó de la seva fundació va ser:

« ab lo fi d'investigar tot quant meresca la preferent atenció baix los conceptes científich, literari y artistic en nostra benvolguda terra» i « para portar a terme aquesta idea la Societat practicarà sortidas instructivas»¹

En 1878 es va crear una entitat molt semblant anomenada Associació Catalana d'Excursions, la principal diferencia entre aquests centres és que aquesta última associació estava més focalitzada en l'àmbit esportiu. L'any 1891 es va escollir a Antoni Rubió i Lluch com a president i sota la seva presidència es van unir aquestes dues associacions (Associació Catalanista d'Excursions Científiques i l'Associació Catalana

¹ Guilera i Albinyana, Josep Maria. «La fundació de l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques» Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya (BCEC), abril del 1937, p. 77-88. Reglament de l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques, Barcelona, 19 de juliol de 1877.
<https://ddd.uab.cat/pub/butcenexccat/butcenexccat_a1937m4v47n503.pdf>

d'Excursions) sota el nom de Centre Excursionista de Catalunya. La seu de la primera entitat, va ser inaugurada el 1905, situada a les golfes d'una casa del carrer del Paradís que quan es va reconstruir va deixar al descobert les columnes del temple romà d'August.

Durant tota la seva història el centre ha tingut una vinculació molt important amb el desenvolupament de la llengua i la cultura catalana. L'any 1891 Jaume Massó i Torrents, Joaquim Casas i Carbó i Pompeu Fabra van donar unes conferències sobre la campanya

Imatge 1. Panoràmica del ruïnes del Temple d'August

lingüística de "l'Avenç" on es van proposar les normes ortogràfiques de la llengua catalana vigents avui dia. L'any 1904, es va fundar la secció d'esports de muntanya, folklore, d'arquitectura, fotografia, geografia i ciències naturals, i d'arqueologia i història. Més tard en 1941 es va donar més protagonisme a l'activitat esportiva i es va crear el Centre Acadèmic d'Escalada (1942), la secció de Ciències i Arts (1947), l'Equip de Recerques Espeleològiques (1952) i la secció de càmping (1973).

Si comparem el CEC amb altres entitats esportives similars, destaca en el fet que és un lloc que va més enllà de la pràctica esportiva de primer nivell, també hi ha valors, història i bagatge, que és el que el fa atractiu per a molta gent. I per això s'explica el nombre de socis que té, comparat amb altres entitats excursionistes. A diferència d'altres entitats, ha estat capaç, al llarg dels seus 135 anys d'història, de portar a terme tres objectius bàsics: desenvolupar activitats, tenir cura de les seves publicacions, crear un patrimoni del qual en forma part el conjunt de documents que es preserven als arxius.

El centre es pot comparar amb altres entitats amb molts anys de trajectòria, com és el de cas l'Ateneu Barcelonès o la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona, ja que també són institucions que han tingut molt a veure amb la cultura i la història del país. D'elles han estat socis personatges molt il·lustres de la burgesia catalana i de la història de Catalunya.

Imatge 2. Biblioteca del Ateneu Barcelonès

També trobo destacable la diferència que hi ha entre la manera de fer CEC en comparació amb altres entitats excursionistes. Per exemple si la comparem amb el segon centre excursionista de Catalunya, el Centre Excursionista de Terrassa. En aquest se centren més en les activitats esportives, mentre que al CEC, encara que aquestes activitats també tenen un gran pes, donen una importància més rellevant a la seva vessant cultural.

3. ÀREA DOCUMENTAL

3.1. Biblioteca

La biblioteca té com a missió donar suport a la recerca científica i a la producció cultural de l'excursionisme a Catalunya. Va ser inaugurada a 1879, i des dels seus inicis ha sigut una biblioteca especialitzada en temàtiques d'excursionisme i esports de muntanya. El seu fons especialitzat aplega més de

Imatge 3. Biblioteca i sala de lectura del CEC

10.000 monografies i 80 publicacions periòdiques. El centre publica mensualment el Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya on s'expliquen les activitats que s'han realitzat al centre, aquest butlletí va començar a 1891 i la col·lecció dels Butlletins és part essencial de les biblioteques estudioses de la llengua i la cultura catalanes. El CEC ha col·laborat amb la Universitat Autònoma de Barcelona per digitalitzar els butlletins antics del centre, perquè tota la ciutadania pugui accedir-hi mitjançant el Dipòsit Digital de documents de la UAB. La biblioteca també està integrada al Catàleg de Biblioteques Universitàries de Catalunya i va dur a terme un projecte de digitalització de monografies amb Google i la Biblioteca de Catalunya. En 2015, a causa de la venda de l'edifici on es trobava la biblioteca van haver de dipositar el 95% del fons a la Biblioteca de Catalunya, ja que no disposaven de suficient espai per mantenir-lo..

3.2. Cartoteca

La Cartoteca va ser fundada en 1908, conté mapes del segle XVII fins a l'actualitat en diferents formats i escales. La majoria de mapes són del territori català tot i que també compte amb mapes de la resta del món. Té com a missió ser una font d'informació per a la investigació i producció de treballs cartogràfics i satisfer les necessitats de socis i usuaris externs. El seu objectiu és donar visibilitat al fons, preservar-lo i conservar-lo. El CEC va signar un conveni amb l'Institut Cartogràfic de Catalunya, per ordenar i digitalitzar els mapes de la cartoteca històrica, actualment els mapes estan disponibles a la col·lecció de mapes digitalitzats del CEC a la Memòria Digital de Catalunya (MDC).

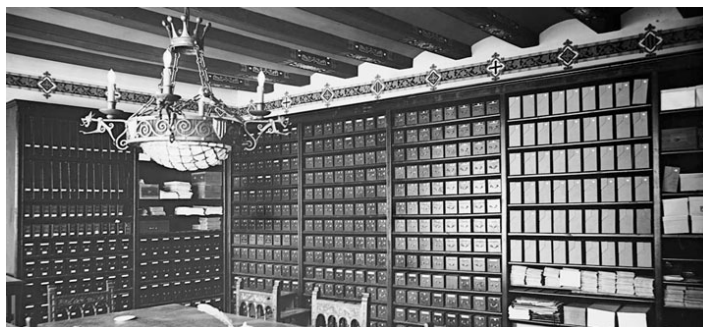
En 2013, a causa de la venda de l'edifici on es troba la cartoteca van haver de dipositar el 100% del fons a l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya.

3.3. Arxiu Històric (AHCEC)

L'Arxiu Històric (AHCEC) és un servei especialitzat en la gestió, tramitació, conservació i difusió de la documentació generada o rebuda per l'entitat en l'exercici de les seves funcions, des de la seva fundació fins als anys noranta. El seu objectiu és proporcionar accés al fons a tots els ciutadans. La seva obertura al públic no va ser fins al 2009. Majoritàriament els documents que disposa l'arxiu són en paper, tot i que també hi ha pergamins. El fons està compost per la documentació de l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques, l'Associació Catalana d'Excursions i el CEC. I també de documentació donada al centre per diversos socis. L'any 2015 es va traslladar a l'ANC el fons anterior a 1976.

3.4. Arxiu fotogràfic (AFCEC)

El Centre Excursionista de Catalunya té una de les col·leccions de fotografia històrica relacionades amb l'excursionisme més importants del país, amb prop de 750.000 imatges. L'Arxiu fotogràfic

Imatge 4. Antic Arxiu fotogràfic de CEC, 1924

(AFCEC) va ser fundat l'any 1909, quan Geroni Martorell impulsa el projecte de L'Inventari Gràfic de Catalunya, amb l'objectiu de fer balanç del patrimoni artístic i cultural del país. Les primeres plaques que es conserven a l'Arxiu són uns col·ludions de la dècada de 1860, a partir d'aquesta data es van recollint fotografies fins a l'actualitat. Totes les imatges són cedides pels socis i no socis CEC.

La seva missió principal és la d'emmagatzemar i preservar els documents fotogràfics que hi ha a l'arxiu i ha de donar suport a la recerca científica i a la producció cultural dels excursionistes a Catalunya. Un dels seus principals objectius és preservar i conservar el seu fons, digitalitzar-lo per poder oferir millors serveis i funcionar com a banc d'imatges. El fons té molta diversitat d'autors i això fa que les temàtiques de les fotografies també siguin molt variades. Les temàtiques més presents són la muntanya i l'excursionisme, però

cal comentar que també hi ha altres temàtiques rellevants com l'art, l'arquitectura, l'etnografia i la vida quotidiana de la societat. L'Arxiu també disposa d'una col·lecció d'instruments fotogràfics molt important.

El 2015, a causa de la venda de l'edifici on es troba l'arxiu i els dipòsits on s'emmagatzemaven les fotografies van haver de dipositar el 90% del fons a l'Arxiu Nacional de Catalunya. Les fotografies de l'arxiu estan disponibles a la Memòria Digital de Catalunya (MDC), que és un repositori cooperatiu des del qual es poden consultar, en accés obert, col·leccions digitalitzades relacionades amb Catalunya i el seu patrimoni o que formen part de col·leccions especials d'institucions científiques i culturals catalanes. Actualment hi ha 122.000 imatges disponibles per a consulta a la MDC: <https://mdc.csuc.cat/digital/search/collection/afceccf!afcecemc!afcecag!afcecin!afceco!afcecpz/>

També es poden consultar fotografies al seu compte Facebook i Flickr:

- Facebook: <https://www.facebook.com/Arxiu.Fotografic.CEC>
- Flickr: <https://www.flickr.com/photos/98003955@N07/albums>

4. FONTS

En aquest apartat m'he volgut centrar en els fons de l'AFCEC i l'AHCEC, ja que són els que més he tractat. L'aspecte que crec que és més significatiu en el CEC, és el seu fons i col·leccions. L'entitat sempre ha tingut la voluntat recollir coneixements adquirits i de les experiències viscudes pels seus socis arreu de Catalunya i del món; coneixement i experiències que es troben reflectits en el seu patrimoni documental ja sigui bibliogràfic, cartogràfic, fotogràfic o estrictament documental. L'arxiu fotogràfic compta amb més de 100 fons que han estat adquirits mitjançant donacions dels mateixos socis i també de no socis que han fet confiança a la institució per tal de preservar els seus fons. El fons està format per els fons personal, els d'associacions i fundacions i les col·leccions.

Fons personals: Són el conjunt de fotografies fetes o reunides per una persona física en el procediment de les seves activitats professionals, socials o creatives. La majoria de fotografies d'aquest fons es van generar com a resultat de les activitats organitzades pel CEC. L'arxiu compta amb un total de 40 fons personals descrits a partir de la Normativa de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC).

Fons d'associacions i fundacions: Són aquelles fotografies produïdes per qualsevol associació o fundació privada en l'exercici de les seves funcions. El fons d'associacions més important que disposa el CEC és el de l'Estudi de la Masia Catalana. Va ser un projecte ideat i finançat per l'industrial i mecenes Rafael Patxot i Jubert (1872-1964), que va encarregar el seu desenvolupament al Centre Excursionista de Catalunya. El seu objectiu era que la masia fos estudiada sota diversos aspectes com l'arquitectura o el mobiliari.

Col·leccions: L'apartat de col·leccions incorpora dues tipologies d'agrupacions fotogràfiques. D'una banda, els conjunts d'imatges d'una temàtica concreta recollits per temes, com ara l'arquitectura romànica i, de l'altra banda, les col·leccions que es van establir a l'arxiu per tal d'organitzar les fotografies segons el seu format, com és el cas de les diapositives de vidre de format 8x10 cm utilitzades antigament per il·lustrar les conferències realitzades a l'entitat.

Aquests fons tan diversos en permet conèixer no només la història del centre sinó la història de Catalunya i també altres països, gràcies a aquestes fotografies podem conèixer les tradicions, la indumentària i aspectes diversos del passat.

Al fons de l'Arxiu històric trobem la documentació generada o rebuda per l'entitat en l'exercici de les seves funcions. La tipologia de materials que trobem són: pergamins, cartells, segells, registres de socis, llibres comptables, inventaris, etc. I pel que fa als fons personals trobem: guies no publicades, dietaris, documentació biogràfica, homenatges, publicacions. A continuació mostro el quadre de fons del AHCEC:

01. FONTS D'INSTITUCIONS

- 011 Centre Excursionista de Catalunya (1876-2010)
- 012 Associació Catalanista d'Excursions Científiques (1876-1891)
- 013 Associació d'Excursions Catalana (1878-1891)

02. FONTS D'ASSOCIACIONS I FUNDACIONS

- 021 Associació Artístico-Arqueològica Barcelonesa (1877-1914)
- 022 Estudi de la Masia Catalana (1823-1976)

03. FONTS PERSONALS

- 031 Lluís Estasen i Pla (1908-1927)
- 032 Albert Oliveras i Folch (1919-1989)
- 033 Emili Ullés i Costa (1961-1995)
- 034 Artur Osona i Formentí (1840-1901)
- 035 Josep Iglésies i Fort (1902-1986)
- 036 Lluís Puntís i Pujol (1930-2014)

04. COL·LECCIONS

- 041 Col·lecció Josep Maria Batista i Roca (1975-1995)
- 042 Col·lecció Josep Llaudó i Majoral (1927-1983)
- 043 Col·lecció Joan Baptista Cendrós i Carbonell (1958-1981)
- 044 Col·lecció de documents històrics (1750-1850)
- 045 Col·lecció de Pergamins (1082-1926)
- 046 Col·lecció de Segells (1255-1852)
- 047 Col·lecció de Cartells del CEC (1883-2010)
- 048 Col·lecció de goigs i auques (1730-2000)
- 049 Col·lecció de Reculls de premsa sobre el CEC (1935-2002)
- 050 Col·lecció de Dibuixos i gravats (1876-1936)

El fons d'aquest centre es pot comparar amb el fons documental i fotogràfic de Centre Moral Instructiu de Gràcia², ja que igual que el CEC han anat recollint al llarg de la seva història les fotografies i documents que els socis cedien al centre i això els hi ha servit per demostrar el seu llegat i la seva importància en la societat al llarg de la història. Per tant podríem dir que els fons d'aquests dos centres han estat creats gràcies als socis i a les activitats que es realitzaven al centre.

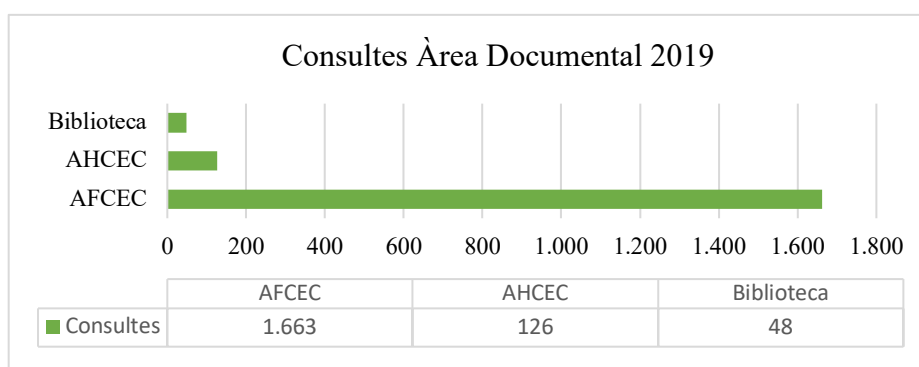
² Arxiu Històric del Centre Moral i Instructiu de Gràcia (2019) <<http://elcentregracia.cat/arxiu-historic/>>.

5. USUARIS

Per començar, cal destacar que els usuaris de l'àrea documental poden ser tant socis com no socis. Els usuaris potencials són els socis del centre i també les persones interessades en l'excursionisme enfocat des de diferents àmbits, com l'arquitectura, l'art, la història, etc. Cal comentar que la mitja d'edat del centre es força elevada tot i que el centre està intentant mantenir una oferta atractiva de les activitats per a socis de totes les edats per ajudar a garantir el futur del centre.

Pel que fa a l'AFCEC i l'AHCEC, la consulta dels seus fons i col·leccions és pública i gratuïta, permeten d'aquesta manera la consulta en sala també als usuaris que no són socis de l'entitat, sempre que s'hagi demanat hora anteriorment. Una altra tipologia d'usuaris són les entitats, aquestes normalment l'usen per a elaborar estudis, recerques, exposicions o emissions a televisió. Per aquest motiu, el CEC ofereix l'opció d'adquirir còpies d'imatges tant en suport físic com en digital mitjançant unes tarifes establertes de reproducció del seu fons. Els usuaris de la Biblioteca són els socis del centre, els socis d'entitats federades a la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya i el no socis que vulguin accedir i acceptin complir el reglament de la biblioteca.

A continuació mostro un gràfic on mostra les consultes dels usuaris a les diferents seccions de l'àrea documental del CEC. Com es pot observar l'AFCEC és les que rep més consultes per part dels usuaris, seguit de l'AHCEC i finalment la Biblioteca.

El motiu pel qual la Biblioteca rep tan poques consultes podria ser el fet que els no socis pensin que és un servei que no està disponible per a ells, ja que el préstec és només exclusiu pels socis del CEC. Per tant crec que és un problema de la difusió dels serveis de la biblioteca.

6. SERVEIS

En aquest apartat he analitzat únicament els serveis que ofereix l'AHCEC i l'AFCEC, ja que són els que vist funcionar durant la meua estada de pràctiques. Els serveis que ofereix l'AHCEC i l'AFCEC són:

Consulta en sala: La consulta dels fons i les col·leccions és pública i gratuïta, tant per socis com per qualsevol persona, i també personal intern. Per fer la consulta en la sala s'ha de demanar hora prèviament sempre dintre de l'horari establert. La consulta a l'Arxiu fotogràfic es pot fer també en línia a través de la Memòria Digital de Catalunya.

Informació i assessorament: Ofereixen ajuda als usuaris sobre com consultar el fons i les col·leccions dels arxius. També assessoren a empreses, entitats i particulars sobre les condicions de conservació i tractament documental. Els responsables dels arxius també assessoren els usuaris sobre les característiques, contingut i possibilitats dels documents que posseeixen.

Reproducció i digitalització: Qualsevol individu o unitat pot obtenir còpies de documents dels fons, però els responsables dels arxius sempre determinarà el mètode de reproducció més adequat en funció de les característiques físiques dels documents. La còpia de qualsevol mena de document requereix una sol·licitud prèvia de l'usuari i requereix que l'arxivador proporcioni una autorització escrita clara en el mateix formulari, el sol·licitant també ha d'indicar la finalitat de la reproducció. Pel que fa a les tarifes de reproducció i digitalització, estan aprovats per la Junta Directiva, i els socis tenen un 25% de descompte en la compra de fotografies.

Lloguer del Fons: Lloguer de documents per exposicions pròpies a entitats públiques i privades. Per fer aquests préstecs s'ha d'omplir un formulari signat per l'entitat sol·licitant, el termini màxim de préstec és d'un mes, tot i que es pot prorrogar fins a un any.

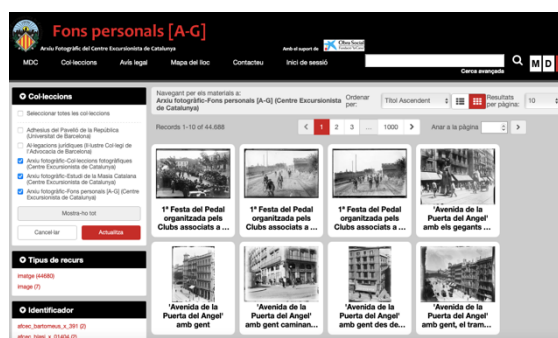
Els serveis que ofereix l'àrea documental del CEC és podem comparar amb qualsevol banc d'imatges o arxiu fotogràfic, com per exemple el centre documental de l'Institut d'Estudis Fotogràfics de Catalunya³. Aquest centre a també ofereix assessorament especialitzat per a consultes, treballs de recerca o localització d'imatges fotogràfiques

³Arxiu Històric Fotogràfic del Institut d'Estudis Fotogràfics (2021).
<<https://www.iefc.cat/es/documentacion/archivo-historico-fotografico/>>

7. DIFUSIÓ

Per tal d'augmentar la visibilitat, el coneixement i l'ús de les imatges dels fons fotogràfics de l'Arxiu Fotogràfic es difonen les fotografies per diferents medis.

Primer de tot, les fotografies que ja han estat digitalitzades i catalogades, es troben en dos repositoris institucionals: Memòria Digital de Catalunya i Europea. L'objectiu principal de la Memòria Digital de Catalunya és augmentar la visibilitat i la consulta del patrimoni documental català, donant suport a la missió de millorar dels serveis bibliotecaris a través de la seva cooperació amb l'Àrea de Biblioteques, Informació i Documentació (CBUC) del CSUC. Actualment hi ha 122.000 imatges disponibles per a consultar a MDC del fons de l'AFCEC.

Imatge 5. Memòria digital de Catalunya

Per altra banda també difonen les seves imatges a través d'Europeana, un portal d'Internet que dona accés a milions de documents que han estat digitalitzats per tot Europa. Les col·leccions recopilades en aquest repositori permeten als usuaris explorar el patrimoni cultural i científic europeu des de la prehistòria fins als temps moderns. Actualment podem trobar 4.177 imatges de l'AFCEC a Europeana.

El centre també fa servir la seva pròpia web per fer difusió dels serveis i les tarifes. També inclou algunes galeries d'imatges i permet enllaçar directament amb la col·lecció de fotografies del centre que estan a la Memòria Digital de Catalunya.

Un altre medi que utilitza l'arxiu per la difusió del seu fons, és el Butlletí de l'arxiu. Aquest medi només va dirigit als socis, als professionals de l'àmbit de la fotografia i arxius i particulars que estiguin interessats en les novetats de l'arxiu. El butlletí es publica quinzenalment, informa sobre els fons fotogràfics que es van digitalitzant i catalogant i també sobre les exposicions, llibres, conferències i projectes de col·laboració en les quals l'arxiu participa.

El CEC disposa d'un Instagram de l'entitat en general amb més de 10.000 seguidors, on anuncien les novetats del centre i a vegades pengen fotografies de l'arxiu fotogràfic per fer-ne difusió. Com a xarxes socials exclusives de l'Arxiu fotogràfic, tenen un compte de Facebook i un altre de Flickr, on difonen les imatges digitalitzades.

Pel que fa a l'Arxiu Històric, fa difusió del seu fons a través de Dipòsit Digital de documents de la UAB on es poden trobar tots els butlletins que ha anat publicant el CEC al llarg de la seva història.

8. UBICACIÓ I EDIFICI

A causa de la venda de l'edifici on es troba tota l'àrea documental del CEC, van haver de traslladar el que van poder a la seu social del Carrer Paradís núm. 10. Tot i que com he anat comentant gran part dels materials documentals han estat acomodats en altres Arxius, el CEC encara disposa d'alguns petits espais dedicats a l'àrea documental: La biblioteca i el dipòsit.

La biblioteca ha estat convertida en una sala de lectura i de consulta, és a la primera planta i es troba oberta als socis a les tardes, tot i que actualment es troba tancada per la Covid-19. D'aquest espai destaquen els grans finestrals que mostren les columnes romanes del Temple d'August. També disposa d'unes vitrines on es fan diverses exposicions

Imatge 6. Biblioteca i sala de consulta del CEC

com per exemple d'antics cartells de competicions d'esquí o d'antigues càmeres fotogràfiques.

El dipòsit es troba en la planta baixa i està separat de l'edifici. Aquest dipòsit té una

Imatge 7. Entrada al CEC

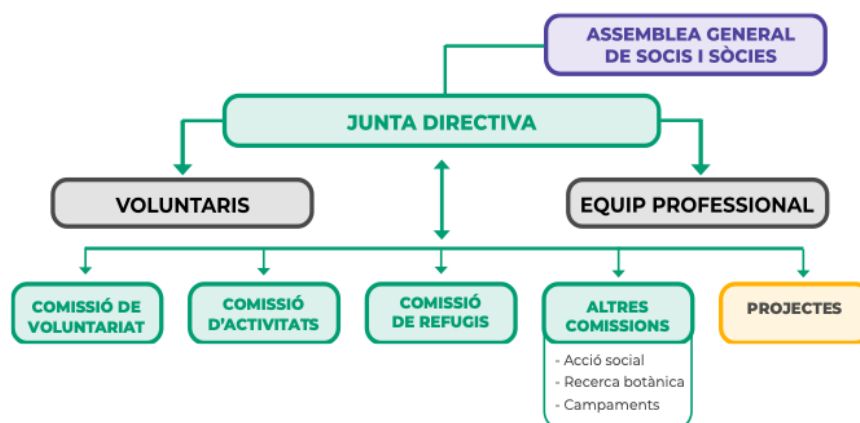
capacitat de 42,6 ml i actualment està en procés d'ordenació. En aquest dipòsit es troba el fons modern posterior a 1976, com per exemple fitxes de socis. La resta de fons es troba a l'ANC com he comentat anteriorment. També cal comentar que disposen d'una petita habitació on guarden algunes diapositives cedides pels socis, la

resta es troben també a l'ANC.

La ubicació és un dels punts forts del centre, ja que es troba en un entorn privilegiat. Tot i ser un espai molt especial, hi ha problemes d'emmagatzematge, ja que s'han trobat amb falta d'espai especialment al dipòsit de l'arxiu i també falta espai per instal·lar una sala d'exposició que crec que donaria més visibilitat a l'Arxiu.

9. ORGANITZACIÓ DE L'EQUIP

El CEC està format per un equip de voluntaris i professionals. Els òrgans de govern són l'Assemblea general de socis i sòcies i la Junta Directiva, que són la visió política de l'entitat. La Junta Directiva està formada per voluntaris que a la vegada són socis del centre i la seva funció és dirigir estratègicament l'entitat. La junta està presidida per Eduard Cayón i té diferents vocalies que estan orientades a cada un dels segments de socis (Cultura, ciència, voluntariat, infants i jovent, dona i sèniors.) A continuació, trobem les comissions que coordinen i planifiquen les activitats del centre, cada comissió estarà liderada per un voluntari. Les comissions que hi ha actualment al CEC són: comissió de voluntariat, d'activitats, de refugis, d'acció social, de recerca botànica i de campaments.

Imatge 8. Organigrama del CEC

Per últim, l'equip professional liderat pel director general Toni Barrils, aquest equip està al servei del soci i garanteix el cobriment dels objectius estratègics, que permeten fer viable l'entitat. Està dividit en departaments on es realitzen diferents funcions per al correcte desenvolupament i funcionament del centre.

Els departaments que trobem a l'organització del Centre Excursionista són:

- Administració i finances
- Comunicació i Màrqueting
- Atenció al Soci
- Protocol
- Tecnologia

I també trobem un reposable per cada àrea temàtica del centre:

- Centres escolars
- Direcció tècnica
- Viatges
- Escola de Muntanya
- Infants i jovent
- Cultura
- Boulder

9.1. Personal Àrea Documental

Actualment a l'àrea documental l'únic responsable és en Berenguer Vidal, s'encarrega de la Biblioteca, la Cartoteca, l'Arxiu fotogràfic i l'Arxiu Històric. També s'encarrega de les relacions amb les institucions en les quals es conserven els fons del CEC com la Biblioteca de Catalunya, l'Arxiu Nacional de Catalunya i l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya. Concretament a l'Arxiu fotogràfic, rep l'ajuda de dues empreses externes: una de digitalització i un altre de catalogació de fons.

Rep el suport puntual de la bibliotecària i documentalista Lydia Ballester a la Biblioteca i l'AHCEC. La Lydia Ballester actualment està treballant a administració i finances, però anteriorment havia treballat conjuntament amb el Berenguer Vidal a l'àrea documental. També cal comentar que en Berenguer Vidal també treballa com a responsable del departament de protocol.

10. AVALUACIÓ

En aquest apartat presentaré les fortaleeses, debilitats, amenaces i oportunitats del CEC:

Fortaleeses:

- Símbol i marca: El CEC és una institució molt reconeguda en el seu àmbit, és un símbol de l'excursionisme català. Aquest centre destaca en el fet que és un lloc que va més enllà de la pràctica esportiva de primer nivell, també hi ha valors, història, que és el que el fa atractiu per a molta gent
- Llegat històric i de coneixement: És una institució amb més de 140 anys d'història i que ha tingut una influència en la societat catalana, també amb tots aquests anys d'experiència fa que tingui més coneixements que altres centres.
- Presència a les xarxes socials: Compta amb més de 10.000 seguidors a Instagram, i són molt actiu en aquesta xarxa. Fan directes setmanalment i tenen bastants espectadors.

Debilitats:

- Mitjana d'edat molt alta: Els socis i usuaris del centre excursionista tenen una mitjana d'edat molt elevada, això fa que no hi hagi relleu generacional i el nombre de socis vagi disminuint progressivament. Aquest factor també pot provocar que els usuaris siguin més reticents a l'hora d'apuntar-se a les activitats que s'ofereixen per fer virtualment com els webinars.
- Poca presència de ciència i cultura a l'oferta: De totes les activitats que ofereix el centre, les que estan relacionades amb la ciència i la cultura cada cop tenen menys protagonisme.
- Poc espai i organització: Pel que fa al dipòsit, té molt poca capacitat per la quantitat de material que té el centre i això dificulta la seva organització i inclús podria perillar l'estat dels documents.

Amenaces:

- Competència de clubs que són totalment virtuals, com per exemple Madteam⁴, un club de muntanya que ja va néixer de forma online, fan tots els tràmits a través de la web, d'aquesta manera arriben més enllà de l'àmbit local d'una ciutat o comarca.

⁴Madteam Club Excursionista (2021) <<https://www.madteam.org>>

Oportunitats:

- Xarxes socials: Les xarxes socials són una gran via de comunicació i difusió entre una organització i el públic general. Si el centre crees un perfil a les xarxes socials només per l'Arxiu Fotogràfic, seria una bona oportunitat per poder difondre de manera fàcil i gratuïta el fons de l'arxiu.

PROPOSTES DE MILLORA

Les propostes de millora estan centrades només a l'àrea documental del centre, concretament l'AFCEC i l'AHCEC.

– **Instagram exclusiu per l'Arxiu Fotogràfic de CEC:**

Com hem comentat anteriorment el CEC disposa d'un Instagram on difon les activitats que es realitzen i fan directes setmanalment. Tot i que de tant en tant fan difusió del fons de l'AFCEC no crec que sigui suficient. Per això una de les meves propostes és crear un Instagram que sigui només per l'Arxiu Fotogràfic, per difondre el seu fons i també els seus serveis.

Aquesta proposta podria resoldre dos dels punts febles esmentats anteriorment. El fet d'exposar les fotografies a les xarxes socials atrauria la gent jove i podria cridar la seva atenció i d'aquesta manera crearia una demanda d'activitats relacionades amb la cultura. Com que el compte d'Instagram del centre compte amb molts seguidors, aquest compte podria promocionar al compte exclusiu de l'arxiu fotogràfic, seria una manera ràpida i gratuïta de guanyar seguidors i arribar a més gent. El compte de l'arxiu hauria de publicar de manera constant com fa l'Instagram del CEC, cada dos dies publicar una fotografia del fons de l'arxiu, explicant la seva història, l'autor i el lloc on es fa fer la fotografia. Un cop a la setmana s'hauria de fer difusió sobre els serveis que ofereix mitjançant un vídeo que no duri més d'un minut.

– **Sala d'exposicions i ajuda dels socis voluntaris:**

Actualment amb els recursos dels quals disposa el centre és impossible realitzar aquestes millores, però crec que són necessàries. A partir de la crisi econòmica el 2014 van vendre un pis on tenien tota l'àrea documental. Han hagut d'adaptar tots aquests espais a un sol edifici i per exemple, no tenen espai per fer una sala de consulta, es fa servir la biblioteca com a sala de consulta. Com he comentat abans el centre es troba en un espai privilegiat, però crec que hi ha espais que no estan prou aprofitats. El centre necessitaria reorganitzar l'espai i eliminar algunes zones comunes que no s'estan fent servir actualment.

Per això una de les meves propostes és reorganitzar i crear una sala d'exposicions a un espai que hi ha al costat de la recepció, just a l'entrada. A causa de la pandèmia, hi ha hagut espais del Centre Excursionista els quals s'han quedat sense cap mena d'utilització per part dels socis, quedant d'aquesta manera espais buits que no ofereixen cap mena de servei als socis a causa del reglament i les restriccions de la pandèmia. A l'entrada del centre, al costat de recepció hi ha un espai de consulta amb una taula i unes cadires, que durant la meua estada de pràctiques no se li va poder donar cap ús, penso que, ja que el CEC compta amb un problema d'espai, podrien reinventar-se durant aquesta pandèmia i oferir serveis que no estan oferint actualment, com és una sala d'exposicions, ni que sigui de manera temporal fins que durin les restriccions. Crec que una bona oportunitat crear aquí la sala d'exposicions, on ho pot veure tothom que entri al centre no només els socis. D'aquesta manera el centre pot mostrar els documents que encara conserva l'arxiu.

Pel que fa al personal de l'àrea documental, només tenen una persona per encarregar-se de tot: la cartoteca, la biblioteca, l'AFCEC, l'AHCEC i també s'encarrega del protocol. Amb aquestes condicions no considero que l'àrea documental pugui oferir els seus millors serveis. Actualment alguns socis voluntaris ajuden amb algunes tasques senzilles de l'arxiu, crec que seria una bona idea fer una petita formació als socis més interessats i d'aquesta manera ajudar al responsable de l'àrea documental a acomplir les seves tasques de la manera més eficaç possible. Una de les tasques que podrien portar a terme els voluntaris seria l'organització del dipòsit, és una tasca relativament senzilla i amb una petita formació ho podrien fer sense cap problema.

11. CONCLUSIONS

A partir de l'anàlisi, els seminaris realitzats amb les companyes i les practiques, he entès la importància que tenen les tasques que es realitzen en aquestes tipologies de centres. Concretament el fons documental del CEC és un testimoni, tant de la història de l'excursionisme com de la història de Catalunya i la resta del món. A l'inici de les pràctiques pensava, com molta gent que el fons fotogràfic del CEC consistia en imatges només relacionades amb excursions, muntanyes i cims, va ser una sorpresa agradable trobar-me amb tanta varietat de temàtica de les fotografies.

Ha sigut interessant veure en tots processos que pateix el fons documental: classificació, descripció, conservació i difusió. Tot i que gran volum d'aquesta feina es va fer amb un equip de professionals, penso que té molt mèrit que avui en dia només hi hagi una persona responsable de tota l'àrea documental d'una institució tan important com és el CEC. Però a la llarga crec que és un factor que els pot perjudicar i poden quedar estancats.

Crec que l'arribada d'internet ha afectat negativament al centre excursionista, els joves utilitzen aquesta via per a obtenir informació, ja que s'obté de manera immediata i gratuïta, cada cop hi ha menys costum d'acudir a aquesta tipologia de centres tan especialitzats per a obtenir informació. Per tant és complicat cridar l'atenció d'aquesta tipologia d'usuaris. Tot i que el 2019 van notar una millora considerable amb les finances, l'any 2020 ha sigut bastant negatiu pel centre i haurien d'enfocar-se més al món digital i telemàtic si no volen quedar-se obsolets.

12. BIBLIOGRAFIA

1. Arxiu Històric del Centre Moral i Instructiu de Gràcia (2019) <<http://elcentregracia.cat/arxiu-historic/>>.
2. Arxiu Històric Fotogràfic del Institut d'Estudis Fotogràfics (2021). <<https://www.iefc.cat/es/documentacion/archivo-historico-fotografico/>>
3. Centre Excursionista de Catalunya. (2018). CEC. <<https://cec.cat>>
4. Comas i Güell Montserrat, Oliva i Pascuet Víctor, & Organisme Autònom Local de Patrimoni Víctor Balaguer. (2011). Llum entre ombres : 6 biblioteques singulars a la Catalunya contemporània : biblioteca del centre de lectura de reus, biblioteca de l'ateneu barcelonès, biblioteca del centre excursionista de catalunya, biblioteca museu balaguer, biblioteca arús, biblioteca de catalunya (1a ed.). *Organisme Autònom de Patrimoni Víctor Balaguer*.
5. Enciclopedia.cat (2021). *Centre Excursionista de Catalunya* <<https://www.enciclopedia.cat/ec-gec-0016962.xml> >
6. Felip Fillat, Rosa Anna (2008). "La Cartoteca del Centre Excursionista de Catalunya". <https://cec.cat/wp-content/uploads/4_Rossana-Felip_La-cartoteca.pdf>
7. Guilera i Albinyana, Josep Maria. «La fundació de l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques» Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya (BCEC), abril del 1937, p. 77-88. *Reglament de l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques, Barcelona, 19 de juliol de 1877*. <https://ddd.uab.cat/pub/butcenexccat/butcenexccat_a1937m4v47n503.pdf>
8. Madteam Club Excursionista (2021) <<https://www.madteam.org> >
9. Romans, C. (1991). Le" Centre Excursionista de Catalunya". *Catalònia*, 42-43. <<https://www.raco.cat/index.php/Catalonia/article/view/103493/161597>>
10. Tellez, N; Muriel,S. (2011). Guia dels Arxius Històrics de Catalunya, 9: Guies dels arxius del Centre Excursionista de Catalunya. *Generalitat de Catalunya*.